

ผึ้งโพรง

ชื่อไทย : ผึ้งโพรง

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Indian honey bee

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Apis cerana*

โดย นางสาวภัทราพร ตันโสจดเจริญ

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมแมลงเศรษฐกิจ

แหล่งผลิต

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น
ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด
ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ชุมพร ตรัง
ระนอง สุราษฎร์ธานี พัทลุง สงขลา ยะลา ปัตตานี
นราธิวาส สตูล กระบี่ พังงา ภูเก็ต ประจวบคีรีขันธ์
จังหวัดที่เลี้ยงมาก ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปี	จำนวน (รัง)	จำนวน (ราย)	พื้นที่ช่วยผสมเกสร (ไร่)
2558	8,605	1,630	22,820
2559	47,356	3,250	28,000
2560	52,390	3,550	30,400

สถิติการผลิต

	ปี 58	ปี 59	ปี 60
จำนวนเกษตรกร (ราย)	1,630	2,076	3,545
จำนวน (รัง)	8,605	10,247	52,390
ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./รัง)	7	7	7
ผลผลิตรวม (ตัน)	60.23	71.73	366.73

หมายเหตุ

ภาคใต้ สามารถผลิตได้ตลอดปี

ภาคเหนือ สามารถผลิตได้ช่วงเดือนธันวาคม - มีนาคม

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จ.ชุมพร
ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จ.เชียงใหม่
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จ.จันทบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร

ต้นทุน / ผลตอบแทน การผลิตน้ำผึ้ง (ผึ้งโพรง)

ต้นทุนผันแปร (บาท/รัง)	57.50 บาท
ต้นทุนคงที่ (บาท/รัง)	738.25 บาท
รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท/รัง/ปี)	303.58 บาท
ต้นทุนการผลิตน้ำผึ้ง/กก.	43.37 บาท
รายได้จากการขายน้ำผึ้ง/รัง	2,800 บาท
ราคาน้ำผึ้งที่เกษตรกรขายได้/กก.	
- ปี 2558	250 - 300 บาท
- ปี 2559	400 บาท
- ปี 2560	400 - 500 บาท
กำไรจากการขายน้ำผึ้ง/กก.	356.63 บาท
ราคาขายปลีก/ขวด (1 ก.ก.)	400 - 500 บาท

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาข้อจำกัด	แนวทางการพัฒนา/แก้ไข
<p>- ผึ้งโพรงเป็นผึ้งพื้นเมืองของไทย มีอยู่ทุกภูมิภาค เป็นแมลงช่วยผสมเกสรพืชตามธรรมชาติและพืชทางการเกษตร สามารถสร้างความหลากหลายทางธรรมชาติ</p> <p>- ศักยภาพในการเลี้ยงผึ้งโพรง ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และความหลากหลายของพืชอาหารผึ้ง มีปริมาณน้ำหวานและเกสรมากและต่อเนื่องความชุกชุมของผึ้งโพรง ผึ้งโพรงสามารถทำการล่าจากธรรมชาติ หรือจับใส่คอนมาเลี้ยงไว้ในกล่องเลี้ยงได้ การจัดการไม่ยุ่งยากมากนัก ต้นทุนการเลี้ยงต่ำ ผลิตภัณฑ์ผึ้งเป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ น้ำผึ้งมีประโยชน์ต่อสุขภาพ เก็บไว้ได้นาน ถือกันว่าเป็นยาอายุวัฒนะ ราคาสูงเป็นที่ต้องการของตลาด และสร้างรายได้ให้แก่ ผู้เลี้ยงอีกทางหนึ่ง</p>	<p>การผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผึ้งโพรงจะอพยพไปตามแหล่งอาหาร เกษตรกรไม่สามารถควบคุมการเลี้ยงและขยายพันธุ์ผึ้งได้ 2. เกษตรกรยังขาดความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงผึ้งโพรง 3. เกษตรกรยังขาดความรู้ในกระบวนการเก็บน้ำผึ้งที่สะอาดและมีคุณภาพ 4. มีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกันแพร่หลาย <p>การตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการประชาสัมพันธ์ ประโยชน์และคุณค่าของน้ำผึ้ง 2. ขาดการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงการตลาด 3. ฉลากและบรรจุภัณฑ์ไม่สวยงามทันสมัย 	<p>การผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเทคโนโลยี พัฒนาการเลี้ยงผึ้งโพรงให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ 2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโพรงที่เหมาะสมกับพื้นที่ให้ได้ผลผลิตที่มีสะอาดและมีคุณภาพ 3. จัดทำแปลงเรียนรู้การเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผล 4. ณรงค์การลด ละ เลิก การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 5. ณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและปลูกพืชที่ให้เกสรและน้ำหวานเพิ่มมากขึ้น <p>การตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และเชื่อมโยงการตลาด 2. ประชาสัมพันธ์ประโยชน์และคุณค่าของน้ำผึ้ง 3. พัฒนาฉลากและบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามและทันสมัย